

Jona

Jona 1

1. En het woord des HEEREN geschiedde Het woordje *en* wordt in het Oude Testament naar den aard der Hebr. spraak veel gebruikt in het begin van enig verhaal, alsook bij de Evangelisten in het Nieuwe Testament; gelijk andere talen ook hare woorden hebben, waarmede zij ene rede beginnen, dienende tot sieraad der spraak. tot Jona Die van *Gath-Hefer* was, gelegen in den stam *Zebulon*; zie 2 Kon. 14:25 met de aantekening, uit welke plaats afgeleid wordt, dat hij geprofeteerd heeft omtrent den tijd der profeten *Hosea* en *Amos*, idem van den koning *Jerobeam*, den tweeden van dien naam, die een zoon was van Joas, en koning in Israel, als het koninkrijk der tien stammen nog in tijdelijken welstand was, maar zijnen God zeer ondankbaar en tegen alle waarschuwingen en dreigementen hardnekkig; waarom het Gode liefd heeft dezen profeet naar Nineve te schikken, om door het voorbeeld der Ninevieten zijn volk te beschamen en te overtuigen. Verg. Matth. 12:41; Luk. 11:32., den zoon van Amitthai, zeggende:
2. Maak u op, ga naar de grote stad Nineve De oude koninklijke hoofdstad van Assyrie; zie Gen. 10:11, Gen. 10:12; 2 Kon. 19:36; Nah. 2:8, enz., en predik tegen haar Hebr. *roep, roep uit*, hetwelk in het Nieuwe Testament ook dikwijls door *prediken* verklaard wordt, zelfs van onzen Heere *Christus* in het verhaal van de Ninevieten; Matth. 12:41, enz.; want Of, *predikt tot hen, dat hunlieder Der inwoners. boosheid*, enz. hunlieder Der inwoners. boosheid is opgeklommen voor Mijn aangezicht Dat is, hunne zonden zijn zo veel, zwaar en openbaar, dat Ik die niet langer zal kunnen

verdragen, maar moeten straffen, zo zij zich niet bekeren; verg. Gen. 18:21, Gen. 18:21..

3. Maar Jona maakte zich op om te vluchten Wat hem hiertoe bewogen heeft, zie onder Jona 4:2. naar Tarsis De vermaarde zeehaven en hoofdstad van *Cicilië*, de geboorteplaats van den apostel Paulus. Zie 1 Kon. 10:22, en Hand. 21:39, en Hand. 22:3., van het aangezicht des HEEREN Voor wiens aangezicht hij, als Gods dienstknecht, schuldig was te staan *gelijk de Schrift gemeenlijk spreekt* om zijn bevelen te ontvangen en te verrichten, zulks hij, hier zoekende te ontgaan, gezegd wordt van *Gods aangezicht te vluchten*, dat is, dezen zijn plicht verlaten. Zie Deut. 10:8; 1 Kon. 17:1, enz.; en hij kwam af te Jafo Anders genoemd *Joppe*, ook ene zeehaven. Zie 2 Kron. 2:16., en vond een schip, gaande naar Tarsis De vermaarde zeehaven en hoofdstad van *Cicilië*, de geboorteplaats van den apostel Paulus. Zie 1 Kon. 10:22, en Hand. 21:39, en Hand. 22:3., en hij gaf de vracht daarvan Te weten van het schip. Hebr. *het loon van hetzelfde*, te weten het schip., en ging neder in hetzelfde, om met henlieden Het scheepsvolk. te gaan naar Tarsis De vermaarde zeehaven en hoofdstad van *Cicilië*, de geboorteplaats van den apostel Paulus. Zie 1 Kon. 10:22, en Hand. 21:39, en Hand. 22:3., van het aangezicht des HEEREN Voor wiens aangezicht hij, als Gods dienstknecht, schuldig was te staan *gelijk de Schrift gemeenlijk spreekt* om zijn bevelen te ontvangen en te verrichten, zulks hij, hier zoekende te ontgaan, gezegd wordt van *Gods aangezicht te vluchten*, dat is, dezen zijn plicht verlaten. Zie Deut. 10:8; 1 Kon. 17:1, enz..
4. Maar de HEERE wierp een groten wind op de zee Onvoorziens en alzo, dat het zeevolk kon merken dat het wat bijzonders, buitengewoons en Goddelijks was.; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken Een algemene manier van spreken, in andere talen ook gebruikelijk; dat is, het scheen niet anders, men mene ganselijk, of de

scheepslieden dachten dat het schip gebroken, in stukken geslagen zou worden..

5. Toen vreesden de zeelieden Of, *zeevaarders*, als schippers, bootsvolk en reizigers, die in de zoute zee voeren, waarop het Hebr. woord ziet., en riepen een iegelijk tot zijn god Dat is, afgod, dien hij naar het gebruik zijner woonplaats gewoon was te dienen., en wierpen de vaten, die in het schip waren Allerlei roerend goed. Zie van het Hebr. woord, Lev. 15:4., in de zee, om *het* van dezelve te verlichten Of, *ontlasten.*; maar Jona was nedergedaan aan de zijden van het schip Dat is, ene der zijden. Zie Richt. 12:7., en lag neder, en was met een diepen slaap bevangen Als op gene zwaarigheid denkende, of, menende buiten alle gevaar te zijn..
6. En de opperschipper Of, *opperbootsman, hoogbootsman*. Het Hebr. woord komt van het hanteren der touwen of kabels. naderde tot hem, en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? Of, *wat zijt gij dus met diepen slaap bevangen?* Sta op, roep tot uw God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan Ten best, om ons te verschonen. Anders: *zich tegen ons lieflijk, of vriendelijk vertonen.*
7. Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt, en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil Wie onder ons de schuldige man is, om wiens wil ons dit gevaar overkomt; of, wie ons den schuldigen man zal kunnen bekendmaken, om voorts te zien wat ons te doen staat, of er misschien middel mocht zijn van ons te redden. Anders: *waarom. ons dit kwaad overkomt* Der straf, dit gevaar, ongeluk, te weten dit onweder. Zie Gen. 19:19.. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona Door Gods regering. Zie Spreuk. 16:33, met de aantekening..
8. Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens wil ons dit kwaad *overkomt* Is het om uzelf, of iemand van de

uwen, of om de waardigheid van iemand, aan welken gij of iemand van de uwen zich bezondigd heeft? Anders: *waarom, ter zake van wat?* De Hebr. manier van spreken is vast dezelfde, die in Jona 1:7 gebruikt is.. Wat is uw werk en van waar komt gij? Welk is uw land en van welk volk zijt gij?

9. En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreer Zie Gen. 10:21.; en ik vreze den HEERE, den God des hemels Die zijn troon en woonplaats gezegd wordt te hebben in den hemel, omdat Hij aldaar zijn goddelijke majesteit vertoont; of die de *hemelen* gemaakt heeft., Die de zee en het droge Dat is, de aarde; zie Gen. 1:9, Gen. 1:10. gemaakt heeft.
10. Toen vreesden die mannen *met* grote vreze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? Alzo wordt het woord *wat* ook wel in onze taal gebruikt, voor: hoe komt gij daartoe, wat is dat gedaan? met ontsteltenis van het gemoed. Anders: *wat is dit, dat gij gedaan hebt, of waarom hebt gij, enz.* Want de mannen wisten, dat hij van des HEEREN aangezicht vlood Gelijk Jona 1:3.; want hij had het hun te kennen gegeven.
11. Voorts zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons Of, *van tegen ons*, te weten alzo te gaan, of *stil worde, en van ons aflate*; in enen zin. Zie van het Hebr. woord Joz. 10:12, en Spreuk. 26:20. Anders: *tegen ons*. Verg. Ps. 28:1; alzo Jona 1:12.? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger Hebr. *ging en werd ontstuimig*. Of, *gaat en wordt, enz., als woorden der zeelieden*. Dat is, neemt, of nam in onstuimigheid toe, werd van tijd tot tijd onstuimiger, het onweder nam toe. Zie gelijke manier van spreken Gen. 8:3, Gen. 8:5, en Gen. 26:13, Richt. 4:24; 1 Sam. 14:19; 2 Sam. 3:1 en de aantekening, alzo Jona 1:13..
12. En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet Door bijzonder ingeven van God en

getuigenis zijner consciëntie., dat deze grote storm ulieden om mijnentwil over komt.

13. Maar de mannen roeiden, om *het schip* weder te brengen aan het droge Dat is, land, gelijk boven Jona 1:9., doch zij konden niet; want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen Zie Jona 1:11..
14. Toen riepen zij tot den HEERE, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel Dat is, persoon. Zie Gen. 12:5., en leg geen onschuldig bloed op ons Dat is, reken ons toch niet toe en straf er ons niet om, als om een doodslag, dat wij dezen man *die ons niets heeft misdaan en van wiens zaken wij niet weten dan hetgeen hij ons zelf heeft gezegd* moeten overboord werpen; want wij doen het ongaarne en door nood. Het blijkt dat dit alles uw werk en bestuur is, en wij mogen U niet tegenspreken. Gij hebt in deze zaak gedaan naar uw welbehagen. Zie van de manier van spreken Richt. 9:24.; want Gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd.
15. En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee *stil* van haar verbolgenheid.
16. Dies vreesden de mannen den HEERE *met* grote vreeze; en zij slachtten den HEERE slachtoffer, en beloofden geloften Verg. onder Jona 2:9, met de aantekening..
17. De HEERE nu beschikte Of, *had voorbereid, beschikte*, te weten door zijn almachtige, wijze, vaderlijke regering; also onder Jona 4:6, Jona 4:7, Jona 4:8. Het Hebr. woord is hetzelfde, waar men houdt het *manna* den naam van te hebben, waarmede God Israel spijsde in de woestijn; zie Exod. 16:15. een groten vis, om Jona in te slokken Dienvolgens geschiedde het also, dat hij hem inslokte.; en Jona was in het ingewand van den vis Dat is, in den buik of balg. Hierdoor heeft God dezen profeet gesteld tot een voorbeeld van onzen Heeren

Jezus Christus; zie Matth. 12:40, en Matth. 16:4; Luk. 11:30., drie dagen en drie nachten.

Jona 2

1. En Jona bad tot den HEERE, zijn God, uit het ingewand van den vis.
2. En hij zeide Te weten daarna, als hij verlost was. Want het blijkt uit de volgende woorden dat de profeet dit gebed na zijne verlossing bijeengesteld heeft als een kort begrip van zijn inwendigen strijd, mitsgaders van alle heilige gedachten, bewegingen en gebeden, die de Geest des Heeren hem in den tijd van drie dagen en drie nachten in den buik van den walvis had ingegeven, waaruit hij wel had kunnen afleiden, dat God hem in deze harde kastijding wonderbaarlijk bewaarde, sterkte en eindelijk verlossen zou.: Ik riep Zie Job 36:13. uit mijn benauwdheid tot den HEERE Of, *vermits, vanwege.*, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide ik Dat is, van den walvis, waarin ik, als in een graf, besloten was, en die als mijn graf scheen te zullen zijn., en Gij hoordet mijn stem.
3. Want Gij hadt mij geworpen *in* de diepte, Door de hand der schippers, welke doen Gij regeerdet. in het hart der zeeen, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen.
4. En ik zeide Te weten bij mijzelf, dat is, dacht. Verg. Ps. 31:23 met de aantekening.: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen Of, *uitgedreven, uitgeworpen.*; nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid Dat is, uw heiligen tempel, waar God mer zijne genade bijzonderlijk tegenwoordig was. **weder aanschouwen** Hebr. *ik zal toedien of voortvaren te aanschouwen*; dat is, weder aanschouwen. Dit bijzonder vertrouwen werkte Gods Geest in den profeet, waardoor hij de overwinning behield over het vlees. Anders: *ik zal nochtans voortvaren te zien naar uw heiligen tempel*; dat is, ik zal evenwel niet laten te wachten op uwe hulp, die Gij mij

uit uwen tempel, *dat is om des Messias' wil, van wien de tempel een voorbeeld was* zult toeschikken. Verg. onder Jona 2:9..

5. **De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe** Dat is, zodat zij mij mijn leven dreigden te benemen, mij vermoord zouden hebben, en mijne ziel uit mij doen gaan, ten ware Gij daarin genadiglijk hadt voorzien; verg. Ps. 69:2, en zie Gen. 19:17; anders worden door *wateren* ook noden en benauwdheden verstaan; zie 2 Sam. 22:17., **de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden** Of, *zeegras was om mijn hoofd gewikkeld*, versta, als ik in de zee dreef, of in den buik van den walvis lag, die het wier inslokte..
6. **Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen** Hebr. *afsnijdingen*; dat is, het uiterste, onderste, de wortels of gronden der bergen of klippen.; **de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid** Zulks dat er geen schijn van uitkomen was, tenware Gij mij wonderbaarlijk hadt verlost.; **maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd** Of, *groef*. Verg. boven Jona 2:3 en zie Ps. 7:16, en Ps. 16:10 met de aantek., **o HEERE, mijn God!**
7. **Als mijn ziel in mij overstelpt was** Verg. Ps. 61:3, met de aantekening., **dacht ik aan den HEERE** Gelijk *God vergeten* goddeloosheid betekent, *zie Ps. 9:18, met de aantekening.* also is, *zijner niet vergeten*, maar *gedenken*, Hem voor ogen houden, dienen, tot Hem toevlucht nemen, op Hem vertrouwen; zie Ps. 20:8, en Ps. 42:7, en Ps. 44:18, en Ps. 77:4, enz., **en mijn gebed kwam tot U** Gelijk Ps. 102:2., **in den tempel Uwer heiligheid** Zie boven Jona 2:4 en verg. 1 Kon. 8:44, met de aantekening. Sommigen verstaan den hemel, en zetten het over *paleis uwer heiligheid*. Zie Ps. 11:4, mede afgebeeld door den tempel..
8. **Die de valse ijdelheden onderhouden** Hebr. *ijdelheden der valsheid, of der leugen, der nietigheid, vergeefsheid*; dat is, die de afgoden in nood aanroepen en danken als hun goed is

geschied; zie 2 Kon. 17:15; Ps. 31:7, en Ps. 62:11; Jer. 2:5, Jer. 2:11, met de aantekening., **verlaten hunlieder weldadigheid** Dat is, zij gedenken en behartigen de weldadigheid of goedertierenheid niet, die Gij hun bewezen hebt, maar schrijven het ondankbaar hunnen afgoden toe; of zij verlaten U, die hun weldoen en de enige ware God zijt; zie Ps. 59:11; Jer. 2:2, met de aantekening..

9. **Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging** Of, *des lofs*; zie Ps. 50:14, Ps. 50:23, en Ps. 116:17; Hos. 14:3; Hebr. 13:15, enz.; **wat ik beloofd heb zal ik betalen. Het heil is des HEEREN** Anders: *al het heil*; dat is, alle verlossing, zo des lichaams als der ziel, komt allen van Hem. Zie Ps. 3:9, en Ps. 36:6, Ps. 36:7, Ps. 36:8..
10. **De HEERE nu sprak tot den vis** Hebr. eigenlijk, *zeide*. Gods *zeggen* is zijn gebieden, regeren, beschikken en doen. Zie Gen. 1:3. De zin is: Hij regeerde deze vis alzo, dat hij dat deed.; **en hij spuwde Jona uit op het droge** Dat is, op het land, gelijk boven Jona 1:9, Jona 1:13..

Jona 3

1. **En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot Jona** Zonder welke Jona, die zich dit hoge beroep door zijn vluchten onwaardig had gemaakt, dat niet had mogen bestaan., **zeggende:**
2. **Maak u op, ga naar de grote stad Nineve; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek** Dat is, tevoren bevolen heb, en nu opnieuw weder opleg..
3. **Toen maakte zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN** Zijnde nu gehoorzaam, wat hij tevoren niet was geweest, en daarom zo hard gekastijd.. **Nineve nu was een grote stad Gods** Of, *voor God*; dat is, een uitermate grote stad. Zie zulk een gebruik in de Hebr. spraak, van het woord *HEERE*, of

God, tot betekenis van uitnemendheid bij te voegen, Gen. 13:10. Sommigen vergelijken hiermede de manier van spreken Jes. 22:5; Hand. 7:20, en 2 Cor. 10:4. Dit was een bewijs, dat God naar gene grootheid of heerlijkheid vraagt, *die Hij zelf den mensen geeft* als de mensen goddeloos zijn. Van de uitnemende grootheid dezer stad betuigen ook verscheidenen schrijvers., van drie dagreizen Hebr. *ene reis van drie dagen.*

4. En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide: **Nog veertig dagen** Dat is, na dien tijd, als die zal zijn verstreken, zal God deze stad uitroeien en verdoen. Voorbehouden in Gods raad de voorwaarde van bekering, gelijk de uitkomst heeft geleerd, en dit prediken van Jona, mitsgaders het uitstel van den voortgezette tijd bedektelijk gaven te verstaan, en Gods Woord overal betuigt. Dit kan men nemen als een sommier, of kort begrip van Jona's predikatie., **dan zal Nineve worden omgekeerd** Dat is, uitgeroeid, verwoest worden. Deze manier van spreken wordt doorgaans in de Heilige Schrift gebruikt, bijzonder van Sodom, Gomorra, enz..

5. En de lieden van Nineve In Jona 3:6, Jona 3:7, Jona 3:8, Jona 3:9, Jona 3:10 wordt het geloof en de bekering der Ninevieten beschreven. Zie daarvan de woorden van de Heere *Christus*, Matth. 12:41; Luk. 11:32. **geloofden aan God** Verg. Exod. 14:31; 2 Kron. 20:20 met de aantekening.; **en zij riepen een vasten** Zie Joël. 1:14 met de aantekening. **uit, en bekleedden zich met zakken** Zie Gen. 37:34; Joël. 1:8, Joël. 1:13, enz., van hun grootste af tot hun kleinste toe.

6. Want dit woord *Of, deze zaak*, te weten de predikatie van Jona. **geraakte tot den koning van Nineve** Dat is, drong door, kwam voor hem., **en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed** *Of, tabbaard, rok, koninklijken mantel, of overkleed.* Hetzelfde Hebr. woord wordt gebruikt van den mantel van den profeet Elia, 2 Kon. 2:8, en van de

Babylonische mantel, dien Achan gestolen had, Joz. 7:21, en betekent anders *heerlijkheid*. Zie Ezech. 17:8; Zach. 11:3, en verg. Gen. 25:25, en Ps. 8:2; Micha 2:8. **van zich; en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as** *Of, op.* Zie Job 2:8..

7. En hij liet uitroepen *Anders: riep het volk bijeen.*, en men sprak te Nineve Hebr. *hij zeide*; dat is men beval, gebod, gelijk elders. Zie Neh. 13:9, Neh. 13:19, en verg. Jona 2:10. *Of, hij de koning zeide*, dat is liet zeggen, uit bevel van den koning; dat is, *zijn bevel en zijner groten* *De raadsheren, vorsten, voornaamsten in den staat.* Zie 2 Kon. 10:6, en 2 Kon. 25:9; Jer. 5:5, met de aantekening., **uit bevel des konings** Hebr. eigenlijk, *smaak*, dat is oordeel, goedvinden en vervolgens *bevel*. Zie van het Hebr. woord Job 12:20. Alzo wordt dit woord in Ezra en Daniël dikwijls gebruikt. **en zijner groten** *De raadsheren, vorsten, voornaamsten in den staat.* Zie 2 Kon. 10:6, en 2 Kon. 25:9; Jer. 5:5, met de aantekening., **zeggende: Laat mens noch beest, rund noch schaap** Niet alsof de beesten een redelijke ziel en verstand van bekering hadden, maar omdat zij verscheidenlijk van de mensen worden misbruikt, en om der menschen zonde mede moeten lijden, zo heeft men door dit droevig schouwspel de ingezetenen te meer tot deernis en medelijden willen bewegen, enz. Verg., de aantekening. op Joël. 2:16., **iets smaken, laat ze niet weiden, noch water drinken.**

8. Maar mens en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg Dat is, handel en wandel; zie Gen. 6:12, en Spreuk. 2:12., **en van het geweld, dat in hun handen** Dat is, wat zij gewrocht en bedreven hebben, en waaraan zij schuldig zijn. Hebr. *palmen*; gelijk Ps. 7:4. **is.**

9. Wie weet Verg. Joël. 2:14 met de aantekening., **God mocht Zich wenden, en berouw hebben** Zie Gen. 6:6, en Joël.

2:13 met de aantekening.; en Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen!

10. En God zag hun werken Met welke zij hun geloof en bekering betuigden., dat zij zich bekeerden van hun bozen weg; en het berouwde God over het kwaad Der straf., dat Hij gesproken had hun te zullen doen Dat is, gedreigd had door Jona, in dier voege, gelijk Jona 3:4 is aangetekend., en Hij deed het niet Verschonende hen voor dien tijd; maar daarna tot dezelfde boosheid *inzonderheid tegen Gods volk* weder vervallen zijnde, is deze koninklijke stad en de Assyrische monarchie uitgeroeid. Zie Ezech. 31; Nah. 1:1, enz.; Zef. 2:13, enz..

Jona 4

1. Dit verdroot Jona Hebr. *en het was, scheen, of deed kwaad aan, of bij Jona, met grote kwaadheid.* Gelijk wij het woord *kwaad* dikwijls gebruiken inzake van toornigheid en misnoegen, alzo wordt het ook bij de Hebreëen veel genomen in betekenis van *mishagen, droefenis, verdriet, moeilijkheid*, enz. Zie Gen. 21:11, en Gen. 40:7; Spreuk. 15:15; Pred. 7:3. De zin is dat het Jona zeer misviel en kwelde, denkende uit menselijke zwakheid dat Gods eer en waarheid daardoor mocht gekrenkt worden, en hij voor een valse profeet gehouden, terwijl hij uit de tussenkomende bekering en verloop van tijd afnam, of anderszins door Gods openbaring wist, dat Nineve voor ditmaal zou verschoond worden. Of dit voor, of na het einde der veertig dagen geschied is, wordt hier niet verhaald. **met groot verdriet, en zijn toorn ontstak** Hebr. *hem ontstak*; te weten de toorn. Zie onder jona. 4:4, Jona 4:9..

2. En hij bad tot den HEERE In zijn onverstand en verdriet begeeft hij zich evenwel tot God, van wiens aangezicht hij tevoren gevlucht was., en zeide: Och HEERE! was dit mijn woord niet Dat is, mijn zeggen, te weten bij mijzelf; dat is, dacht ik niet dat het zo gaan mocht? Immers ja, wil hij zeggen; daarom. enz., als ik nog

in mijn land was? Daarom kwam ik het voor Jona wil hier zijn vluchten verontschuldigen; waarover hij nochtans van God zo zwaarlijk was gekastijd., vluchtende naar Tarsis; want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid Zie Exod. 34:6., en berouw hebbende Gelijk Jona 3:9, Jona 3:10. over het kwaad.

3. Nu dan, HEERE! neem toch mijn ziel van mij Zie Gen. 35:18; 1 Kon. 19:4.; want het is mij beter te sterven dan te leven Hebr. *mijn dood is beter dan mijn leven*; dat is, ik wilde liever sterven dan leven, mijn dood zou mij aangener zijn dan mijn leven. Verg. Job 10:1..

4. En de HEERE zeide: Is uw *toorn* billijk ontstoken? Hebr. *is u wel ontstoken?* Dit verstaan sommigen alsof God zeide: Zijt gij al *billijk* of met *recht* ontstoken? willende zeggen, geenszins, maar ten onrecht, zonder reden, gij bezondigt u. Anderen verstaan het alsof God zeide: Zijt gij *zozeer*, in *ernst*, zo *dapper* of *heviglijk* ontstoken? uit vergelijking van Jona 4:9, en het meeste gebruik van het Hebr. woord, voor *ernstiglijk, wel terecht, volkomen, wel degelijk*, gelijk wij ook in onze taal het woord *wel* alzo gebruiken; *hij was wel kwaad, of wel degelijk* ben ik vertoornd, dat is, zeer. Zie deze betekenis, Deut. 9:21, en Deut. 13:14, en Deut. 17:4, en Deut. 19:18, en Deut. 27:8; 2 Kon. 11:18; Jes. 1:17; Micha 7:5. Beide is een bestraffing van den toorn, het ene ziet op de *onredelijkheid*, het ander op de *hevigheid*, die, om de onredelijkheid, zondig was. # Mic 7.5

5. Jona nu ging ter stad uit Of, *want Jona was de stad uitgegaan*, enz.; zulks dat het volgende verhaal ene verklaring is van den toestand van hetgeen vooraf in het algemeen van Jona's toornigheid en Gods bestraffing gesproken is., en zette zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden Of, *in de stad zou geschieden*, of zij in hunne

boetvaardigheid den tijd van veertig dagen zouden volharden en of God na dien tijd de stad zou verschonen, of niet..

6. En God, de HEERE, beschikte Zie boven Jona 1:17. een wonderboom Hebr. *Kikajon*. Van dit gewas is zeer verscheiden gevoelen. De voornaamste uitleggers houden het nu voor den wonderboom, anders genaamd *mollenkruid*, of *kruisboom*, die in Egypte veel placht te wassen, en bekend te zijn met den naam van KIKI. Dit wast zeer haastiglijk en hoger op dan de lengte van een man, met grote brede bladeren, zijnde van verkoelende aard. Zie het kruidboek van *Dodoneus*, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw Als nu zijn eigen hut door de hitte van de zon mocht verdroogd en onnut geworden. mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet Om door deze onverwachte verkwikking zijn misnoegen *waarvan in het begin van dit hfdst. gesproken is* te verminderen en wat te breken, en voorts door het vervolg hem te onderwijzen en op te richten. Hebr. *kwaad*, of *kwaadheid*. Zie boven Jona 4:1.. En Jona verblijdde zich over den wonderboom *met grote blijdschap*.
7. Maar God beschikte een worm Gelijk Jona 4:6. en terstond weder in Jona 4:8. des anderen daags in het opgaan van den dageraad; die stak den wonderboom Hebr. *sloeg*; dat is kwetste, stak enz. Verg. Gen. 8:21, en Hos. 9:16, en Jona 4:8., dat hij verdorde.
8. En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stillen oostenwind Of, *zwijgenden, doven*, waarop het Hebr. woord schijnt te zien; dat is, een zachten oostenwind, die zich niet liet horen noch voelen, en dienvolgens de hitte der zon niet brak, waarover de zon te meer op zijn hoofd gestoken heeft. beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona Hebr. *sloeg*, dat hij amechtig werd Of, *bezweek*, na aan het bezwijken en versmachten was.; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven Of, *begeerde voor*

zijne ziel; dat is, zichzelf, zijn persoon; verg. Richt. 16:30, enz., en zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven. Gelijk boven Jona 4:3.

9. Toen zeide God tot Jona: Is uw *toorn* billijk ontstoken over den wonderboom? Gelijk boven Jona 4:4. En hij zeide: Billijk is mijn *toorn* ontstoken ter dood toe Zie Jona 4:4, met de aantekening..
10. En de HEERE zeide: Gij verschoont den wonderboom Dat is, gij zoudt hem gaarne hebben verschoond, gij hadt gaarne gezien dat hij is bloei was gebleven, het deerde u over hem, enz., aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt Dat is, opgebracht.; die in een nacht werd, en in een nacht verging Hebr. *die een zoon, of kind van één nacht geweest, of geworden is, en een zoon van één nacht vergaan is*; dat is, die in één nacht verging gelijk hij in één nacht was opgekomen; een Hebr. manier van spreken. Verg. de aantekening. Gen. 5:32, enz.;
11. En Ik zou die grote stad Nineve niet verschonen? waarin veel meer dan honderd en twintig duizend mensen Hebr. *twaalf millioen, of twaalf maal tien duizend*. zijn, die geen onderscheid weten Dat is, kleine, jonge, onmondige kinderen, die nog tot de jaren des onderscheids niet gekomen zijn, en van veel meerder waardij zijn dan uw wonderboom, waar gij zoveel werk van maakt. tussen hun rechterhand, en hun linkerhand; daartoe veel vee Dat toch ook veel waardiger is dan die wonderboom. Hierop volgt geen tegenspraak van Jona.?

12.